



## سال

سال به سال قمری و شمسی تقسیم می‌شود و **سال شرعی** که احکام مرتبط با زمان بر اساس آن تنظیم شده، **سال قمری** است که دوازده ماه می‌باشد. از عنوان سال در بابهای طهارت، صلات، زکات، خمس، حجر، وصیت، نکاح و طلاق سخن گفته‌اند.

### فهرست مندرجات

- ۱ - معنای سال
- ۲ - معنای سال شرعی
- ۲.۱ - معنای ماه قمری
- ۳ - معنای سال شمسی
- ۴ - احکام سال
- ۵ - سن یائسگی
- ۶ - شرط وجوب نماز میت بر میت طفل
- ۷ - شرط تعلق زکات به انعام ثلاثه و نقدین
- ۸ - زمان پرداخت خمس سود کسب
- ۸.۱ - تعیین سال شمسی به عنوان سال خمس
- ۹ - سن بلوغ
- ۱۰ - وصیت کودک
- ۱۱ - حضانت فرزند
- ۱۲ - عدم محرمیت کودکی که بیش از دو سال شیر داده می‌شود
- ۱۳ - طلاق زنی که شوهرش مفقود شده
- ۱۴ - پانویس
- ۱۵ - منبع

### معنای سال

دوازده ماه را یک سال می‌گویند.

### معنای سال شرعی

**سال شرعی** که احکام مرتبط با زمان بر اساس آن تنظیم شده، **سال قمری** است که دوازده ماه است.

### ← معنای ماه قمری

بر اساس محاسبه نجومی، یک ماه قمری- که به فاصله زمانی قرار گرفتن دوباره **خورشید** و ماه بر یک خط **نصف النهار** و یا مقارنه مجدد آن دو اطلاق می‌گردد- ۲۹ روز و دوازده ساعت و ۴۴ دقیقه است. بنابر این، سال قمری ۳۵۴ روز و هشت ساعت و ۴۸ دقیقه خواهد بود؛ لیکن از آنجا که مقدار زمان هر سال، هشت ساعت و ۴۸ دقیقه، افزون‌تر از ۳۵۴ روز است، به طور تقریب در هر سه سال قمری یک **سال کبیسه** و به طور دقیق در هر سی سال، یازده سال کبیسه اتفاق می‌افتد که شمار آن ۲۵۵ روز خواهد بود. [۱]

### معنای سال شمسی

**سال شمسی** عبارت است از مدت یک دوره **حرکت انتقالی زمین** به دور خورشید و معادل است با دوازده ماه شمسی و ۳۶۵ روز و پنج ساعت و ۴۸ دقیقه و ۴۶ ثانیه.

### احکام سال

### سن یائسگی

بنابر قول مشهور، زن غیر قرشی و زن غیر نبطی با سپری شدن پنجاه سال قمری از عمرش یائسه می‌شود. سن یائسگی در زن قرشی و نبطی اتمام شصت سال قمری است. [۲]

## شرط وجوب نماز میت بر میت طفل

خواندن نماز میت بر میت طفل که شش سال قمری او تمام شده باشد واجب است. [۲]

## شرط تعلق زکات به انعام ثلاثه و نقدین

از شرایط تعلق زکات به انعام ثلاثه (گاو، گوسفند و شتر) و نقدین (طلا و نقره) گذشت یک سال قمری از مالکیت مالک نسبت به آنها است؛ بدین معنا که با سپری شدن یازده ماه ملکیت و ورود در ماه دوازدهم، زکات آنها واجب می‌شود. بنابر این، چنانچه در طول مدت یازده ماه یکی از شرایط وجوب زکات، همچون عقل و نصاب از بین برود، سال باطل و زکات منتفی می‌شود. [۴]

## زمان پرداخت خمس سود کسب

زمان پرداخت خمس سود کسب، سپری شدن یک سال از آغاز به کسب و کسر هزینه‌های انجام گرفته در طول سال است؛ هر چند انسان می‌تواند قبل از سپری شدن سال نیز با احتساب و تخمین منونه سال از پیش و کسر کردن آن، خمس باقی مانده درآمد را بدهد. [۵] [۶]

## ← تعیین سال شمسی به عنوان سال خمسی

تعیین سال شمسی به عنوان سال خمسی و محاسبه خمس بر اساس آن بدون اشکال است. [۷]

## سن بلوغ

سن بلوغ بنابر قول مشهور در دختر نه و در پسر، پانزده سال قمری تمام است. بنابر این، چنانچه قبل از آن دیگر نشانه‌های بلوغ، همچون احتلام و روییدن موی زهار، تحقق نیافته باشند، با رسیدن به سن یاد شده حکم به بلوغ فرد می‌شود. [۸]

## وصیت کودک

بر عدم صحت وصیت کودک قبل از ده سالگی ادعای اجماع شده است و پس از آن بنابر قول مشهور، وصیت در راه‌های خیر، برای خویشاوندان و غیر آنان جایز و نافذ است. [۹]

## حضانة فرزند

با جدا شدن زن و مرد از یکدیگر و بروز اختلاف بر سر حضانة فرزند، بنابر قول مشهور- که بر آن ادعای اجماع نیز شده- در دو سال نخست زندگی کودک (دوران شیرخوارگی) مادر در امر حضانة سزاوارتر از پدر است و پس از آن، در پسر، اولویت با پدر و در دختر تا هفت سالگی اولویت با مادر و پس از آن با پدر خواهد بود. [۱۰]

## عدم محرمیت کودکی که بیش از دو سال شیر داده می‌شود

مدت کامل شیردادن دو سال است و شیردادن به کودک پس از دو سالگی موجب محرمیت نمی‌گردد.

## طلاق زنی که شوهرش مفقود شده

زنی که شوهرش مفقود شده، چنانچه کسی که هزینه زندگی او را تأمین کند وجود نداشته باشد و به حاکم شرع رجوع کند، حاکم ضمن تعیین مهلت چهار ساله برای او، از حال شوهرش جست‌وجو می‌کند و در صورت نیافتن او، زن را طلاق و پس از انقضای عده وفات، به او اجازه ازدواج با مردی دیگر می‌دهد. [۱۱]

## پانویس

- ↑ رساله حول مسألة رؤية الهلال، ص ۱۹.
- ↑ جواهر الکلام، ج ۳، ص ۱۶۱-۱۶۳.
- ↑ جواهر الکلام، ج ۱۳، ص ۲.
- ↑ جواهر الکلام، ج ۱۵، ص ۹۷.
- ↑ الحدائق الناضرة، ج ۱۲، ص ۳۵۲.
- ↑ جواهر الکلام، ج ۱۶، ص ۸۱-۸۲.
- ↑ توضیح المسائل مراجع، ج ۲، ص ۱۶-۱۵.
- ↑ جواهر الکلام، ج ۲۶، ص ۱۶-۲۸.
- ↑ جواهر الکلام، ج ۲۸، ص ۲۷۱.
- ↑ جواهر الکلام، ج ۳۱، ص ۲۸۴-۲۹۰.
- ↑ جواهر الکلام، ج ۳۲، ص ۲۹۳.

